

Міністерство освіти і науки України
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут будівництва

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

для студентів освітнього ступеню «магістр»
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
денної форми навчання

Затверджено
на засіданні кафедри геодезії,
картографії та землеустрою
Протокол №3
від 12 вересня 2018р.

Педагогіка вищої школи **Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «»** для студентів освітнього ступеню «магістр» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» денної форми навчання /Укл. С.В. Коваленко. – Чернігів. ЧНТУ, 2018. - 20 с.

Укладач: Коваленко Світлана Василівна, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри геодезії, картографії та землеустрою

Відповідальний за випуск: Корнієнко Ігор Валентинович,
завідувач кафедри геодезії, картографії та
землеустрою, кандидат технічних наук, доцент

Рецензент: Сахно Євгеній Юрійович, доктор технічних наук, професор

© ЧНТУ, 2018

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Методичні поради для роботи над дисципліною.....	6
2. Програма навчальної дисципліни.....	6
3. Теми практичних занять.....	8
4. Практичне заняття №1.....	8
5. Практичне заняття №2.....	9
6. Практичне заняття №3.....	11
7. Практичне заняття №4.....	12
8. Практичне заняття №5.....	13
9. Практичне заняття №6.....	14
10. Практичне заняття №7.....	15
11. Практичне заняття №8.....	16
12. Методи контролю.....	18
13. Питання до підсумкового контролю з дисципліни.....	18

Передмова

Вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» передбачає підготовку національної еліти, яка здатна оволодіти освітньо-світоглядною парадигмою гуманітаризації, гуманізації і демократизації вищої освіти, забезпечує різнобічний розвиток особистості викладача і студента ВНЗ.

Головна увага на заняттях приділяється свідомому засвоєнню магістрантами теорії педагогіки вищої школи, висвітленню і обґрунтуванню педагогічних закономірностей, явищ і фактів, їх науковій аргументації, формуванню самостійності педагогічного мислення, пошуку нових підходів в організації навчально-виховного процесу, аналізу й узагальненню педагогічного досвіду.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студента, як майбутнього викладача, з психолого-педагогічними особливостями навчально-виховного процесу у вищій школі, озброєння його сучасними психолого-педагогічними технологіями, методами організації творчого пошуку майбутнього фахівця; засобами виховання та розвитку особистості; теоретична підготовка студентів до професійно-педагогічної та науково-педагогічної діяльності у вищій школі, формування інтересу і готовності до самостійного пізнання проблем дидактики, теорії та методики професійної освіти, сучасних тенденцій розвитку освіти та інтеграційних процесів у ній шляхом опанування засад загальної методології педагогічного знання та методики психолого-педагогічної діагностики; удосконалення практичних навичок та вмінь студентів щодо реалізації методик психолого-педагогічної діагностики, розширення їх особистісного професійного досвіду організації безперервної самоосвітньої діяльності та науково-дослідної роботи в умовах сучасного педагогічного процесу вищої школи, її інтеграції в Європейський освітній простір.

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення дисципліни:

- 1) аналіз закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (навчально-виховний процес, управління, викладач, студент тощо);
- 2) ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі вищої освіти;
- 3) прогнозування перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір;
- 4) вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах.

Навчальна програма дисципліни „Педагогіка вищої школи” розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки магістрів.

Згідно з вимогами державних стандартів щодо вищої освіти, студент, вивчаючи дисципліну «Педагогіка вищої школи», повинен **знати**:

- ✓ специфіку педагогіки та психології вищої школи як науки та галузі професійної діяльності;
- ✓ понятійно-категоріального апарат інтегрованого навчального курсу;

- ✓ принципи, методи, форми організації педагогічного процесу та науково-педагогічної діяльності у ВНЗ;
- ✓ сучасний стан і перспективи розвитку системи вищої освіти в Україні;
- ✓ специфіку застосування новітніх технологій навчання у вищій школі;
- ✓ особливості управлінської діяльності у ВНЗ;
- ✓ психологічні закономірності психолого-педагогічних умов ефективності організації процесу навчання і виховання у вищій школі;
- ✓ форми та методи організації навчально-виховної роботи у вищій школі України в контексті вимог Європейського освітнього простору, основні методи профорієнтації студентів;
- ✓ психолого-педагогічний зміст навчальної та пізнавальної діяльності студентів, методи і форми активізації самостійного наукового пошуку студентів;
- ✓ психолого-педагогічні характеристики педагогічної майстерності викладача;
- ✓ вікові особливості студентського віку, основні компоненти структури особистості студента, його ціннісно-мотиваційну систему, будову та закономірності формування і прояву Я-концепції студента; особистісних якостей викладача ВНЗ і професійних вимог до нього.

вміти :

- ✓ проектувати елементи навчального процесу, зокрема навчальну програму, лекцію, тести тощо та оцінювати якість навчального процесу;
- ✓ організовувати навчальну діяльність студентів, активізувати їх самостійну роботу та наукову творчість;
- ✓ готувати, організовувати й проводити на високому рівні лекції, практичні та семінарські заняття, застосовувати сучасні освітні технології, добирати оптимальні форми та методи педагогічної діяльності, керувати процесом особистісного розвитку студентів, стимулювати самостійну роботу студентів;
- ✓ забезпечувати управління ВНЗ;
- ✓ використовувати педагогічний досвід зарубіжних вищих навчальних закладів;
- ✓ організовувати виховну роботу зі студентами;
- ✓ здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію;
- ✓ аналізувати сучасний стан і головні тенденції розвитку освіти в Україні і за рубежом, шляхи інтеграції системи вітчизняної освіти в європейську і світову освітню систему.

1. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка фіксованих виступів, підготовка до практичних занять, виконання індивідуальних завдань.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи практичних занять та самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани практичних занять, теми самостійної роботи та вимоги до звіту про її виконання, індивідуальні завдання, критерії оцінювання, питання до підсумкового контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до практичного заняття методичні вказівки містить тему, вид практичного заняття, методи, які будуть застосовуватись в процесі проведення заняття, мету, план, завдання для самостійної роботи, контрольні запитання до теми та літературу.

Тематика і плани занять враховують сучасні вимоги вищої школи. Програма курсу розрахована на три модулі. Після вивчення кожного модуля передбачено виконання контрольного завдання. З метою самоаналізу і самоконтролю засвоєння навчального матеріалу до кожної теми додаються контрольні запитання та завдання.

З метою актуалізації опорних знань, узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, контрольних тестів студентам пропонується опрацювання конспекту лекції, рекомендованої літератури та контрольних запитань для самоперевірки.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ.

Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука.

Педагогіка вищої школи як галузь педагогіки. Завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі. Основні тенденції у сфері освіти. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками. Методи наукового педагогічного дослідження. Функції вищої школи

Тема 2. Система вищої освіти в Україні. Структура вищої освіти в Україні.

Система вищої освіти України. Структура вищої освіти України. Перспективи розвитку вищої освіти України.

Тема 3. Основи формування педагогічної системи ВНЗ України: стандарти, характеристики, категорії, прогнозування, моделі.

Стандарти вищої освіти. Основні характеристики категорії "освіта". Прогнозування як педагогічна категорія. Професійна модель фахівця.

Змістовий модуль 2. СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.

Тема 4. Теоретичні основи процесу навчання у вищій школі. Сутність і структура процесу навчання у вищій школі.

Педагогічний процес у ВНЗ, його учасники. Мета, завдання та результати педагогічного процесу. Закономірності та принципи навчання у ВНЗ. Методи і засоби навчання у вищій школі. Структура педагогічного процесу вищому навчальному закладі.

Тема 5. Зміст освіти у вищій школі та способи його реалізації.

Поняття «освіта». Види освіти. Зміст освіти. Навчальний план. Навчальна програма.

Тема 6. Форми організації навчання у вищій школі.

Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах. Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять. Виробнича практика студентів. Самостійна робота студентів, вимоги до її організації. Дистанційне навчання в системі освіти.

Тема 7. Сучасні технології навчання у вищій школі.

Поняття про педагогічні технології. Проблемне навчання у вищій школі. Використання ділових та рольових ігор у навчальному процесі ВНЗ. Інформаційні технології навчання у ВНЗ. Кредитно-модульна (рейтингова) система навчання у вищій школі.

Тема 8. Контроль і оцінювання знань, умінь та навичок студентів.

Компоненти і функції контролю успішності студентів. Види контролю успішності студентів. Методи і форми контролю успішності студентів. Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 3. ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ.

Тема 9. Виховна робота зі студентською молоддю.

Сутність процесу виховання у вищому навчальному закладі. Основні напрями виховання студентської молоді. Методи і форми виховання у вищому навчальному закладі. Куратор академічної групи.

Тема 10. Управління навчально-виховним процесом вищого навчального закладу.

Керівник вищого навчального закладу та його функції. Керівництво структурними підрозділами вищого навчального закладу. Вчені ради та її компетенції. Наглядова рада та її функції. Робочі органи ВНЗ. Студентське самоврядування. Порядок призначення та звільнення керівника вищого навчального закладу.

Тема 11. Самовиховання майбутнього викладача.

Умови і чинники професійного самовиховання майбутніх викладачів. Структура та етапи професійного самовиховання. Методи самовиховання.

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Дослідження питань педагогіки вищої школи як науки	2
2.	Вивчення системи та структури вищої освіти в Україні.	2
3.	Вивчення теоретичних основ процесу навчання у вищій школі, сутності і структури процесу навчання у вищій школі	2
4.	Розгляд змісту освіти у вищій школі та з'ясування способів його реалізації.	2
5.	Дослідження форм організації навчання у вищій школі.	2
6.	Практичне вивчення форм контролю і оцінювання знань, умінь та навичок студентів.	2
7.	Практичне вивчення методів, форм і напрямків виховної роботи зі студентською молоддю	1
8.	Дослідження системи управління навчально-виховним процесом вищого навчального закладу.	1
	Разом	14

4. Практичне заняття №1

Тема: Педагогіка вищої школи як наука

Мета: навчити встановлювати контакт з аудиторією, виконувати ролі: викладач – ментор, координатор, модератор, тренер.

Метод: дискусія

Питання для обговорення:

1. Роль вищої освіти у ХХІ столітті. Педагогіка вищої школи як наука і мистецтво.
2. Завдання педагогіки вищої школи України через призму:
  - а) аналізу Закону України Про вищу освіту ;
  - б) найновіших трактувань змісту понять предмета та об'єкта педагогічної науки як вітчизняних, так і зарубіжних.
3. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
4. Методи наукового педагогічного дослідження.
5. Функції вищої школи.

Завдання для самостійної роботи:

Розробити анкету опитування студентів 2-3 курсу факультету з метою вивчення мотивації студентів до навчальної діяльності. Проаналізувати результати опитувань, вказавши на шляхи формування у студентів позитивної мотивації та оформити матеріали проведеного дослідження

Запитання та завдання для самоконтролю:

1. Які проблеми вивчає педагогіка як наука?
2. Розкрийте структуру системи педагогічних наук.
3. Що слугує джерелом педагогіки вищої школи?
4. У чому полягає сутність предмета педагогіки вищої школи?
5. Проаналізуйте зв'язки педагогіки вищої школи з іншими гуманітарними науками.
6. Які завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі?
7. Доповніть перелік завдань педагогіки вищої школи як науки.
8. У чому полягають тенденції розвитку педагогіки вищої школи?
9. Розкрийте сутність парадигми розвитку вищої освіти в Україні в ХХІ ст.
10. Охарактеризуйте принципи, на яких ґрунтується сучасна освітня діяльність.

Література:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. – К., 1998 .
2. Закон України Про вищу освіту //Голос України №148 (5898) 6 серпня 2014 р. Режим доступу 5.09.2014.
3. Кремень В.Г. Вища освіта і наука – пріоритетні сфери розвитку суспільства у ХХІ столітті // Вища школа. – 2002. – № 4-5. – С.3-33.
4. Кремень В.Г. Філософія освіти ХХІ століття // Освіта України. – 2002. – 28 грудня.
5. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник.– Одеса, 2002.
6. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень.– К., 1998.
7. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Пос.– К., 2006.
8. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – К., 2006.

5. Практичне заняття №2.

Тема: Розвиток університетської освіти в Україні та світі

Мета: навчити встановлювати контакт з аудиторією, виконувати ролі: викладач – ментор, координатор, модератор, тренер.

Метод: дискусія.

1-а половина заняття.

Питання для обговорення:

1. Місія університетської освіти. Світові та вітчизняні моделі університетської освіти.
2. Розвиток вищої школи: загальні тенденції. Вища школа розвинених зарубіжних країн і держав пострадянського простору (країна за вибором студентів).
3. Загальна характеристика структури освіти в Україні.

4. Система вищої освіти в Україні.
5. Перспективи розвитку вищої освіти України

2-а половина заняття:

Метод: рольова гра «Конференція»; обговорення виступів студентів, підготовка до опанування доповідей на наукових конференціях.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати виступ до одного з питань, які розглядаються в плані заняття, посилаючись на розвиток освіти в країні, яку студенти обирають самостійно.

2. Студенти можуть обрати для виступу і особливості розвитку одного з провідних університетів світу та України (порівняльний аспект).

Для цього потрібно засвоїти та використати у своєму виступі відповідні моделі університетської освіти.

Моделі розвитку університетів: традиційна, або класична, модель, раціоналістична модель університетської освіти, феноменологічна модель університетської освіти, розвиваюча модель університетської освіти, модель Болоньї, Паризька модель, Оксфордська модель, модель університету як державно-відомчої установи.

Запитання для та завдання самоконтролю:

1. Основні тенденції розвитку університетської освіти.
2. Фактори розвитку університетської освіти.
3. Моделі розвитку університетів в світі.
4. Аналіз розвитку університетської освіти.
5. Вдосконалення функціонування університетської освіти України в умовах інноваційного розвитку.

Література:

1. Вища о світа України і Болонський процес: Навч. пос./ За ред. В.Г.Кременя –Тернопіль: навчальна книга - Богдан, 2004.
2. Корсак К. Світова вища освіта. Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів. - К., 1997.
3. Ковальчук Л.О., Ковальчук О.Б. Система освіти зарубіжних країн: Навч. пос. – Львів, 2003.
4. Кошманова Т.С. Розвиток педагогічної освіти у США (1960-1998рр). – Львів, 2000.
5. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: Монографія. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005.
6. Педагогіка для громадянського суспільства // під ред. Кошманової Т.С., Брайнс. – Львів, 2005.

6. Практичне заняття №3.

Тема: Основи формування педагогічної системи ВНЗ України

Мета: знати основні характеристики категорії «освіта», вміти виділяти основні категорії педагогіки, характеризувати освітньо-професійні програми та освітньо-кваліфікаційні характеристики підготовки фахівців.

Метод: дискусія.

1-а половина заняття.

Питання для обговорення:

1. Державні стандарти освіти та їх функції.
2. Основні характеристики категорії "освіта".
3. Основні категорії педагогіки.
4. Прогнозування як педагогічна категорія.
5. Професійна модель фахівця.

2-а половина заняття.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати ОКХ (освітньо-кваліфікаційній характеристику) фахівця. Визначити функції майбутньої професійної діяльності.
2. Дати характеристику ОПП (освітньо-кваліфікаційній програмі) підготовки фахівця.

Запитання для та завдання самоконтролю:

1. Опишіть поняття «педагогічна система».
2. Розкрийте сутність основних аспектів освіти.
3. Чим зумовлена в освіті категорія «прогностичність»?
4. Яка ланка системи безперервної освіти найгостріше потребує прогнозування?
5. У чому різниця між термінами «уміння» і «навички»?
6. Освіта й навчання – одне й те саме чи ні?

Література:

1. Алексюк А. А. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. - К, 1998.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997.
3. Закон України Про вищу освіту //Голос України №148 (5898) 6 серпня 2014 р.
4. Ніколаєнко С. М. Стратегія розвитку освіти України: початок ХХІ століття. - К.: Знання, 2006.
5. Пальчевський С. С. Педагогіка: Навчальний посібник. - К : Каравела, 2007.
6. Освітньо-кваліфікаційна програма підготовки бакалаврів напряму 19 Архітектура та будівництво спеціальності 193 Геодезія та землеустрій.

7. Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки бакалаврів напряму 19 Архітектура та будівництво спеціальності 193 Геодезія та землеустрій.

7. Практичне заняття №4.

Тема: Розгляд змісту освіти у вищій школі та з'ясування способів його реалізації

Мета: навчитися виділяти основні компоненти змісту освіти, з'ясувати особистісну значущість змісту навчальних дисциплін.

Метод: дискусія.

1-а половина заняття.

Питання для обговорення:

1. Поняття “зміст освіти”.
2. Нормативно-правові документи, в яких відображено зміст освіти.
3. Поняття “зміст навчання”.
4. Нормативно-правові документи, в яких відображено зміст навчання.

2-а половина заняття.

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть схему, яка відображає зміст освіти. Скористайтесь запропонованими поняттями: знання, уміння, навички, функції.
2. Спираючись на робочу навчальну програму однієї з дисциплін, проведіть аналіз змісту навчального матеріалу з певної теми. Виділіть:
  - зв'язок змісту даної теми з іншими темами;
  - знання, уміння та навички, що мають бути сформовані;
  - елементи змісту освіти, на які потрібно спиратися під час вивчення;
  - як пов'язаний навчальний матеріал з наступним матеріалом.

Запитання для та завдання самоконтролю:

1. Назвати основні нормативно-правові документи в яких йдеться про «зміст освіти».
2. Як забезпечити особистісну значущість змісту навчальних дисциплін у ВНЗ?
3. Якими критеріями слід керуватись у відборі змісту навчальних занять у вищій школі?
4. Запропонуйте оптимальні методи оволодіння основними компонентами змісту освіти (для кожного компоненту зокрема).
5. На засвоєння яких компонентів змісту освіти звертається найменша увага у навчальному процесі вищого навчального закладу? Ваші ідеї щодо розв'язання цієї проблеми.

Література:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – С. 8-25.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2001. – 576 с.
3. Державна національна програма “Освіта”: Україна ХХІ століття”. – К., 1994.
4. Закон України Про вищу освіту //Голос України №148 (5898) 6 серпня 2014 р. Режим доступу 5.09.2014..
5. Коротяєв Б.І., Гришин Е.А., Устенко А.А. Педагогіка вищої школи: Навч. пос. – К., 1990.
6. Робочі навчальні програми дисциплін.

8. Практичне заняття №5.

Тема: Методи, форми організації і засоби навчання у вищій школі

Мета: проаналізувати основні форми навчання у вищій школі та вимоги до їх організації в контексті сучасних тенденцій розвитку вищої школи.

Метод: семінар-бесіда.

1-а половина заняття.

Питання для обговорення:

1. Поняття “форма організації навчання”. Класифікації форм навчання та їх характеристика.
2. Поняття про методи навчання. Класифікації методів навчання.
3. Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.
4. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.
5. Комплексні форми організації навчання.
6. Дидактичні основи індивідуальних занять.
7. Виробнича практика студентів
8. Самостійна робота, вимоги до її організації.
9. Дистанційне навчання в системі освіти.

2-а половина заняття:

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати послідовність застосування методів і форм навчання відповідно етапам навчання з певної теми на прикладі будь-якої дисципліни.
2. Розробити систему методів навчання відповідно етапам навчання з певної теми на прикладі будь-якої дисципліни.
3. Розробити фрагмент лекції з певної теми на прикладі будь-якої дисципліни.

Запитання для та завдання самоконтролю:

1. Чому вітчизняну систему організації навчання у вищій школі часто називають лекційно-семінарською?
2. Визначте основні ознаки індивідуальної, групової і фронтальної форм організації навчання у вищій школі.
3. Які показники якості практичного заняття є найголовнішими? Чому?
4. Яке співвідношення аудиторного навантаження і самостійної роботи студента є, на Вашу думку, оптимальним? Чи є воно однаковим для різних груп предметів?
5. Які умови слід створити у ВНЗ, щоб самостійна робота студентів була ефективною?
6. Які форми організації НДРС, що включені до навчального процесу, є, на Вашу думку, найбільш важливими?
7. Яке місце займає практична підготовка у системі підготовки майбутнього фахівця?
8. Якими Ви уявляєте "ідеального" лектора та "ідеальну" лекцію?

Література:

1. Алексюк А.М., Аюрзагнай А.А., Підкасистий П.І. та ін. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання: Навч.посібник. - К.,1993
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. - К.,1998.
3. Ващенко Г. Загальні методи навчання. - К.,1997.
4. Волкова Н.П. Педагогіка. Посібник. - К.: ВЦ "Академія", 2001.
5. Галузяк В.М., Сметанський М.І., Шахов В.І. Педагогіка: навч.пос-Вінниця,2006.
6. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія: Навч.посібник.-К.,1995.
7. Лузан П.Г. Методи і форми організації навчання у вищій аграрній школі. - К.,2003.
8. Лузан П.Г., Дьоміп А.І., Рябець В.І. Формування активності студентів у навчанні. - К.:Вища школа,1998.

9. Практичне заняття №6.

ТЕМА: Контроль та оцінка знань, умінь та навичок студентів.

Мета: ознайомитися з сучасними видами та методами контролю, оцінки ЗУН студентів у ВНЗ.

Метод: дискусія.

1-а половина заняття.

Питання для обговорення:

1. Поняття "контроль".
2. Функції контролю.

3. Принципи контролю.
4. Види контролю.
5. Методи контролю.
6. Форми контролю.
7. Вимоги до перевірки та оцінювання успішності у навчанні.
8. Критерії оцінювання.
9. Рівні знань, норми оцінювання.

2-а половина заняття:

Завдання для самостійної роботи:

1. Проведіть аналіз стимулюючої ролі оцінок у студентів Вашої групи з різним рівнем успішності. Дайте рекомендації.
2. Розробіть рекомендації щодо розвитку власного самоконтролю з метою глибокого засвоєння знань.

Запитання для та завдання самоконтролю:

1. Сутність та функції контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
2. Види, методи та форми організації контролю ЗУН у вищому закладі освіти.
3. Педагогічні вимоги до оцінювання навчальних досягнень студентів. Критерії оцінювання

Література:

1. Борзих А.П. Окаєлов В.М. Виховний аспект модульно-рейтингового контролю знань студентів//Проблеми освіти: Науково-методичний збірник - Київ, 2001. - Вип. 23.
2. Зварич І. Реалізація системи контролю і оцінювання знань студентів// Рідна школа - грудень - 2000.
3. Зварич І. Проблема удосконалення контролю і оцінки знань//Рідна школа - жовтень - 2000.
4. Зварич І. Засади педагогічного контролю й оцінювання знань студентів//Рідна школа - 2002. - №10.
5. Коротяєв Б.І., Гришин Є.О., Устенко О.А. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник - Київ, 1990.
6. Малихін А. Тести у навчальному процесі сучасної школи// Рідна школа - 2001. - №8 с 7-8.
7. Нагаєв В.М. Оцінювання навчальної діяльності студентів за модульно рейтингової технології навчання/Педагогіка і психологія - 2000. №3.

10. Практичне заняття №7.

Тема: Виховна робота у вищому навчальному закладі.

Мета: Ознайомити магістрів з основними напрямками національного виховання у педагогічному вищому навчальному закладі.

Метод: дискусія.

1-а половина заняття.

Питання для обговорення:

1. Мета і завдання виховання у вищому навчальному педагогічному закладі.
2. Основні напрями виховання студентів у процесі навчання та позанавчальній діяльності.
3. Виховна робота в академічній групі.
4. Роль та функції куратора академічної студентської групи.
5. Форми позааудиторної роботи з студентами.

2-а половина заняття

Завдання для самостійної роботи:

1. Дайте пропозиції щодо удосконалення виховної роботи у Вашому ВНЗ з точки зору застосування організаційних форм виховання.
2. У чому полягають негативні результати виховання у ВНЗ.
3. Скласти орієнтовний план роботи куратора академічної групи, включаючи всі напрями виховної роботи.

Запитання для та завдання самоконтролю:

1. Назвати мету і завдання виховного процесу у ВНЗ.
2. Окреслити основні напрями виховання студентів.
3. Яка роль відводиться куратору академічної групи у виховному процесі? Назвати основні функції куратора.
4. Які форми поза аудиторної роботи із студентами Ви знаєте?

Література:

1. Киричук В О Філософія освіти і проблеми виховання // Нові технології навчання - Вип 19 - К, 1997.
2. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти // Інформ-збірник МО України -1996 -№13.
3. Кремень В. Філософія освіти XXI століття.// Освіта України. - 2002.
4. Лутай В. С. Філософія сучасної освіти - К, 1996.
5. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. - К.:2003.
6. Національна доктрина розвитку освіти України в XXI столітті.// Освіта України, - 2002.
7. Образование в целях обновления, развития, в интересах демократии – ЮНЕСКО, 1990.

11. Практичне заняття №8.

Тема 8. Управління навчально-виховним процесом вищого навчального закладу

Мета: з'ясувати основні принципи управління навчально-виховним процесом ВНЗ та освітою загалом.

Метод: дискусія.

1-а половина заняття.

Питання для обговорення:

1. Поняття “органи управління освітою”.
2. Принципи управління освітою.
3. Функції та структура органів управління освітою.
4. Суть керівництва роботою ВНЗ.
5. Функції, керівників та їх заступників.
6. Зміст діяльності вченої та методичної рад.
7. Планування роботи ВНЗ.
8. Методична робота у ВНЗ.
9. Форми методичної роботи у ВНЗ.

2-а половина заняття:

Завдання для самостійної роботи:

1. Дати характеристику ступеневій освіті в Україні.
2. Охарактеризувати діяльність держави стосовно виконання вимог Болонського процесу.
3. Дайте характеристику принципам управління освітою.
4. Дайте характеристику функціям органів освіти.

Запитання для та завдання самоконтролю

1. Розкрийте завдання вищого навчального закладу.
2. Назвіть напрямки діяльності вищого навчального закладу.
3. Розкрийте структуру вищого навчального закладу?
4. Розкрийте основні принципи керівництва ВНЗ.
5. Яка технологія обрання керівника ВНЗ, декана?
6. Що входить до компетенції вченої ради ВНЗ?
7. З якою метою створюється наглядова рада в національному ВНЗ?
8. Назвіть функції та напрями діяльності органів громадського самоврядування.
9. Які функції і напрями діяльності органів студентського самоврядування?
10. На кого у ВНЗ покладається відповідальність за відповідність рівня підготовки студента вимогам державного стандарту освіти?

Література:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – С. 8 – 25.
2. Коротяєв Б.І., Гришин Е.А., Устенко А.А. Педагогіка вищої школи: Навч. пос. – К., 1990.
3. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. пос.– К., Альма-матер, 2001. – 528 с.

12. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

13. Питання до підсумкового контролю з дисципліни

1. Предмет, категорії педагогіки вищої школи.
2. Основні функції та завдання педагогіки вищої школи.
3. Вища освіта як педагогічна система.
4. Вищий навчальний заклад.
5. Концепція освітньої діяльності вищого навчального закладу.
6. Ліцензування освітньої діяльності, акредитація напрямів, спеціальностей та вищих навчальних закладів.

7. Суб'єкти навчально-виховного процесу. Педагогічні та науково-педагогічні працівники.
8. Сутність поняття «педагогічне дослідження».
9. Етапи педагогічного дослідження.
10. Сутність та взаємозв'язок понять методологія, метод, методика дослідження.
11. Різні підходи до класифікації методів дослідження.
12. Характеристика емпіричних методів дослідження.
13. Характеристика теоретичних методів дослідження.
14. Методи кількісної обробки результатів дослідження.
15. Методика педагогічних досліджень.
16. Мета і завдання виховання у вищому навчальному закладі.
17. Основні напрями виховання студентів у процесі навчання та в позанавчальній діяльності.
18. Виховна робота в академічній групі.
19. Роль та функції куратора академічної студентської групи.
20. Форми позааудиторної роботи зі студентами.
21. Студентство як соціальна група.
22. Студентське самоврядування у вищому навчальному закладі.
23. Мета національного виховання і шляхи її реалізації у вищому навчальному закладі.
24. Поняття про дидактику вищої школи. Основні категорії дидактики.
25. Закономірності та принципи процесу навчання у вищому навчальному закладі.
26. Зміст освіти як проблема дидактики вищої школи.
27. Методи навчання у вищій школі.
28. Форми організації навчального процесу у вищій школі.
29. Система психолого-педагогічної підготовки інженера – педагога у технічному вузі.
30. Сутність і взаємозв'язок понять освітні технології, педагогічні технології та навчальні технології.
31. Класифікація педагогічних технологій.
32. Модульно-рейтингова технологія навчання.
33. Технологія проблемного та групового навчання.
34. Ігрові технології та їх характеристики.
35. Модульно-контекстна технологія підготовки інженера-педагога.
36. Характеристика нових інформаційних технологій (комп'ютерних).
37. Характеристика технології дистанційного навчання.
38. Передісторія вищої школи освіти в Україні.
39. Класичні університети України періоду нової та новітньої історії.
40. Українська вища педагогічна школа до жовтневого перевороту.
41. Вища педагогічна освіта доби Центральної Ради.
42. Педагогічна освіта в Україні радянського періоду.

43. Відродження національної педагогічної освіти у незалежній Українській державі.
44. Система вищої педагогічної освіти за кордоном.
45. Закон України «Про освіту».
46. Закон України «Про вищу освіту».
47. Національна доктрина розвитку освіти України в XXI столітті.
48. Сучасні тенденції реформування вищої освіти (у світлі рішень Болонської угоди).
49. Психологічна структура педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу.
50. Основні напрями діяльності викладача вищого навчального закладу.